

Nr 102.

Av herr **Hammarskjöld, Carl Gustaf**, *angående ändrad organisation av vissa infanteritruppförband.*

I motion nr 151 i första kammaren och nr 224 i andra kammaren 1928 föreslogs bl. a., att de infanteriregementen, vilka erhållit s. k. begränsad organisation, samt Gotlands infanterikår skulle organiseras såsom normalregementen. I dessa motioner framhölls, att vid normalregemente den aktiva befälskadern är så fåtalig, att behovet av mera kvalificerat befäl vid mobilisering icke kan på ett tillfredsställande sätt tillgodoses. Vid regemente med begränsad organisation bliva förhållandena i detta avseende än ogynnsammare. Bristen på aktivt befäl måste vid mobilisering bliva så mycket betänkligare, som den korta utbildningstiden ställer ökade krav på fast anställt befäl vid mobilisering. En ökning av den aktiva befälskadern vore ur denna synpunkt önskvärd vid normalregementena, men med särskild styrka framträder behovet av en kaderökning vid samtliga regementen med begränsad organisation ävensom, ehuru delvis av andra skäl, vid Gotlands infanterikår.

Vidare anfördes i nämnda motioner, att staterna för regementen och kårer i försvarspropositionen till 1925 års riksdag i huvudsak beräknades enligt de allmänna grundsatser, vilka angivits av försvarsrevisionen (Del I, sid. 367—370). I vederbörliga stater har sålunda aktiv personal icke uppförts i större omfattning än som ansetts oundgängligen erforderligt för fredstjänstens behöriga upprätthållande. Såsom utgångspunkt har i regel valts befälsbehovet under tiden för första tjänstgöringen. I enlighet härmed utgör den normala årskontingenten till linjetjänst uttagna värnpliktiga vid regemente med begränsad organisation endast 650 eller 110 man mindre än vid normalregemente. Då såsom förut i motionerna anförts med hänsyn till mobiliseringsförhållandena alla infanteriregementen böra erhålla den för normalregemente beräknade normala årskontingenten, måste även ur denna synpunkt samtliga infanteriregementen erhålla normalorganisation. En enhetlig sammansättning av samtliga infanteritruppförband är därjämte ett villkor för utbildningens enhetliga anordnande. Vidare främjas möjligheterna för lämpliga personalplaceringar och underlättas kommanderingar för olika uppdrag. I fråga om utbildningen bör särskilt framhållas betydelsen av att samtliga truppförband kunna under repetitionsövningarna organiseras på likartat sätt.

Det torde — fortfarande enligt de nämnda motionerna — i detta sam-

manhang böra erinras om, att såväl försvarsrevisionens betänkande som den socialdemokratiska motionen vid 1924 års riksdag förutsatte en enhetlig organisation av samtliga fältinfanteriregementen. Först under arbetet i 1924 års försvarsutskott skedde en reducering av Västerbottens regemente i samband med tillgodoseendet i någon mån av Gotlands försvar genom organiserandet av Gotlands infanterikår. Som redan nämnts, återfanns denna anordning i 1925 års försvarsproposition, och samma års försvarsutskott fann sig böra kompensera den föreslagna tillkomsten av tvenne infanteriregementen genom att reducera dessa och ytterligare sex andra till s. k. begränsad organisation. För denna anordning hava icke några militära skäl anförts, och den ekonomiska vinsten av kaderminskningen uppväger ingalunda de därmed förenade, sålunda framhållna olägenheterna.

Statsutskottet avstyrkte de ovannämnda motionerna, emedan det icke kunde förorda några mera väsentliga förändringar i den beslutade organisationen redan av det skälet, att någon närmare erfarenhet ännu icke vunnits beträffande verkningarna av 1925 års härordning.

I motion nr 269 i första kammaren 1929 framhöll jag, att de i nyssnämnda motioner anförda skälen alltjämt gjorde sig gällande, men att då läget i stort sett vore oförändrat, det icke syntes lämpligt, att redan detta år upprepa nämnda förslag, särskilt som utredning i dessa frågor berörande ärenden anbefallts. I en punkt hade emellertid läget förändrats, nämligen beträffande Gotlands trupper och försvar.

I infortrat yttrande över ett av militärbefälhavaren den 27 december 1927 ingivet underdånigt förslag till stärkande av Gotlands försvar och neutralitetsskydd hade chefen för generalstaben i samråd med chefen för marininstaben den 6 december 1928 framlagt förslag till vidtagande av åtgärder för förstärkande av de nuvarande försvarsanstalterna på Gotland. Departementschefen var emellertid icke beredd att underställa dessa frågor 1929 års riksdags prövning.

Då nu ännu ett år förflutit och därunder ytterligare erfarenheter vunnits beträffande verkningarna av 1925 års härordning, synes det nödvändigt att åter bringa frågan om omorganisation av de regementen, som endast hava begränsad organisation, inför riksdagens prövning. För varje år som går, försvagas den senast fastställda krigsorganisationen genom minskningen av personal på övergångsstat. De svaga värnpliktskontingenterna vid regementena med begränsad organisation göra, att trupputbildningen vid dessa regementen i hög grad blir lidande. Därtill kommer, att åtgärder ännu icke blivit vidtagna för att ersätta avgång ur den i och för sig svaga linjekontingenten. Vid mobilisering måste vidare vid dessa regementen äldre årsklasser tagas i anspråk i större utsträckning än vid normalregementen, vilket ur såväl militär synpunkt som av sociala hänsyn måste betecknas såsom en olägenhet. Även i övrigt medför olikheten i fråga om kadern svårigheter vid mobilisering.

Jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 7 december 1928 hava särskilda sakkunniga tillkallats för att verkställa utredning för höjandet av våra försvarskrafters effektivitet. Ifrågavarande utredningsarbete hade vid senaste årsskiftet ännu icke fortskridit så långt, att någon framställning till innevarande års riksdag kan grundas på resultatet av densamma. Det är emellertid synnerligen angeläget att omedelbart vidtaga åtminstone vissa av de förändringar i 1925 års försvarsorganisation, vilka krävas för ett ändamålsenligt utnyttjande av landets försvarskraft. I viss utsträckning är detta också möjligt utan att föregripa den pågående utredningen, ehuru naturligtvis en begränsning med hänsyn till densamma måste iakttagas. Ovan angivna yrkanden i motionerna nr 151 i första kammaren och 224 i andra kammaren vid 1928 års riksdag innebära utan tvivel en betydande förbättring av 1925 års försvarsordnings effektivitet utan att föregripa nu pågående utredning. Det är nämligen tydligt, att minst den ifrågasatta kaderökningen alltid måste föreslås av sakkunnige, vilka skola utreda frågan om höjandet av försvarskrafternas effektivitet.

Ovan ha framhållits de skäl, vilka tala för att redan vid innevarande års riksdag beslut fattas om att regementen med s. k. begränsad organisation skola organiseras såsom normalregementen. Betydelsen av att åtgärder omedelbart vidtagas för att stärka Gotlands försvar framträder med varje år allt tydligare. Vid en konflikt, i vilken någon av de många Östersjöstaterna blir indragen, kommer alltid Gotland att vara av stor betydelse särskilt ur luftstrategisk synpunkt. Endast genom ett starkt försvar av ön synes möjlighet förefinnas för vårt land att självständigt taga ställning till konflikter av detta slag.

Den i min motion nr 269 i första kammaren vid 1929 års riksdag föreslagna organisationen av Gotlands infanterikår utgör naturligen icke en fullständig lösning av Gotlands försvarsproblem, lika litet som ett utbyggande till normalregementen av de nuvarande infanteriregementena med begränsad organisation är den enda åtgärd, som erfordras för att stärka lantförsvarets krafter å fastlandet.

Kostnaderna för de ifrågasatta organisationsändringarna framgå av bil. 1.

På grund av vad sålunda framhållits, får jag hemställa, att riksdagen måtte besluta,

att Jämtlands fältjägarregemente, Södra Skånska infanteriregementet, Hallands regemente, Kronobergs regemente (utom detachementet i Karlskrona), Dalregementet, Hälsinge regemente, Västerbottens regemente, Västernorrlands regemente och Värmlands regemente samtliga organiseras såsom normalregementen (= Livregementets grenadjärer);

att staterna för ovannämnda regementen under budgetåret 1930/1931 ökas med 1 fänrik; samt

att Gotlands infanterikår organiseras såsom normalregemente å fastlandet, dock att till den för sådant regemente fastställda personalen tillkomma 1 major och 1 subaltern-officer;

att i sammanhang härmed staten för Gotlands infanterikår under budgetåret 1930/1931 ökas med 1 major, 1 löjtnant och 2 fänrikar.

Stockholm den 20 januari 1930.

C. G. Hammarskjöld.

Bilaga 1.

Kostnadsökning.

Enligt chefens för generalstaben underdåniga skrivelse den 20 december 1927.

1) Efter genomförd härordning.

Vid varje regemente med begränsad organisation:

Löner	kronor	32,470
Underhåll av fast anställt manskap	»	9,900
Diverse anslagsposter	»	3,630
Ökningen av värnpliktskontingenten	»	26,000

kronor 72,000

eller vid 9 regementen

» 648,000

Vid Gotlands infanterikår:

Löner	kronor	232,450
Underhåll av fast anställt manskap	»	29,580
Diverse anslagsposter	»	10,900
Ökningen av värnpliktskontingenten	»	50,000

kronor 322,930

2) Under nästa budgetår:

1 major	kronor	8,640
1 löjtnant	»	4,164
11 fänrikar	»	32,868

kronor 45,672